

Szerkesztőség és kiadóhivatal Strada Iorga (volt Jókai-uca) Nr. 10. Telefonszám 875. Előfizetési ár egész évre 500 lej, félévre 280 lej, negyedévre 150 lej, egy hónapra 50 lej. — Külföldre ezeknek az áraknak a kétszerese. — Hirdetések tarifa szerint

Cluj - Kolozsvár, 1928.
II. évfolyam 127. szám

Ára számonként 2 lej
Csütörtök, június 7. *

A Mai Világ az emberiség szellemi és erkölcsi megújulásáért, az ellentéteknek békés kiegyenlítéséért, a nemzetek és osztályok szabad szövetségéért s a népkisebbségek kulturális, gazdasági és politikai egyenjogúságának független szószólója:

MAI VILÁG

Főszerkesztő: KÁDÁR IMRE ..... Főmunkatársak: KÓS KÁROLY, MOLTER KÁROLY ..... Felelős szerkesztő: SERESS JÓZSEF

Június 25-re hívják össze a parlament rendkívüli ülészakát

Az állam garanciákat ad, hogy a kölcsönt kizárólag stabilizációra és beruházásokra fogják felhasználni

(BUOURESTI, június 6. Saj. tud.) A külföldi kölcsön ügyében a kormány egyik tagjától ma a következő nyilatkozatot kaptuk:

— Ami a kölcsönt illeti, minden „elvégeztetett”. A kölcsönnek vegyes jellege van, mert úgy a stabilizációt, mint a beruházások megkezdését is jelenti. Igen jelentős részét ugyanis a OFR átszervezésére fogják felhasználni.

— Minden részletben teljes a megállapodás. A kölcsön összege, a kibocsátási árfolyam, a kamatozás, a törlesztési feltételek s

az állam által nyújtandó garanciák arra, hogy a pénzt kizárólag a sta-

bilizációra és beruházásokra fogják felhasználni.

— A stabilizációt illetően is kész a megegyezés. Victor Antonescu kész mandátumot kapott.

Bizonyos nehézségek még vannak, de ezek nem olyan természetűek, hogy az operációt késleltethetnék vagy akadályozhatnák.

— Arra törekszünk, hogy az összes nagy európai jegybankok résztvegyenek a lej stabilizációjában s így érdekeltnek legyenek abban, hogy

az országokban esetleg megkísér-

lendő támadást a stabil lejkurzus ellen visszaverjék.

Ha mégis egyes államok nem vennének részt a műveletben, akkor a szerződést azokkal az államokkal fogjuk megkötöni, amelyek rendelkezésünkre állanak és semmi ok sincs arra a félelemre, hogy az egyezmény meghiúsulhatna.

Duca belügyminiszter ma kijelentette, hogy

a parlament rendkívüli ülészakát június 25-re hívják össze.

Ugyanakkor a Banca Naționala részvényeseinek közgyűlését is megtartják.

Harminc erdélyi Stern pár hónap múlva hozzájut a mesebeli Landsworh-Stern örökséghez

(Cluj-Kolozsvár, június 6.) Tavaly került nyilvánosságra, hogy a Johannisburgban elhalt Lord Landsworh azonos az Erdélyből katonáskodása elől kiszökött Stern Sámuel alsófehérmegyei bér-
lővel.

Stern Sámuel hihetetlen energiával a Fokföld egyik leghatalmasabb urává küzdötte fel magát, nagy gyémántmezők tulajdonosa lett, lordságot is kapott és mintegy

160 millió fontnyi vagyon maradt utána.

Amikor a johannisburgi rabbi a gyermektelenül elhalt Landsworh-Stern örökösök után kutatni kezdett,

három ország Sternjei jelentkeztek.

Most volt az első tárgyalás a londoni hagyatéki bíróság előtt, amely tárgyaláson végkép tisztázódott, hogy sem a csehországi, sem a lengyelországi Sternék nem tarthatnak igényt a hatalmas örökségre,

csupán az erdélyi Sternék.

Az erdélyi Sternék képviselőjében megjelent dr. Schul Armin aradi ügyvéd, mult évi ügyész, aki maga is Stern-örökös, a család birtokában levő okmányokkal igazolta, hogy Lord Landsworh alias Stern Sámuel a Lengyelországból Erdélybe vándorolt Stern Emanuel testvéröccse.

Dr. Schul Armin szerint

most már semmi akadálya nincs annak, hogy az erdélyi Sternék 3—4 hónap alatt hozzájussanak a Landsworh-vagyonhoz.

Erdélyben mintegy harmincegy Stern van, akik a százhatvanmilliárd lejt kitevő vagyonból részesedni remélnek.

A többnyire szegénysorsu örökösök között tudomásunk szerint itt szerepel a már békében is Erdély egyik leggazdagabb családját tevő marosváraljai Glückkék is. Kereskedők, ügyvédek, egy hírlapíró, akik most azt remélik, hogy márról holnapra milliommossá lesznek.

Mussolini gyerekesnek és nevetségesnek mondja a jugoszláv fenyegetéseket

Olaszország pacifizmust hirdot, de kijelenti, hogy felkészült határai védelmére A békeszerződések mumiasodása

(Róma, június 6.) Mussolini a szenátusban nagy exozét tartott Olaszország külpolitikai helyzetéről. A tengerentúli államokon kezdte, majd áttért az európai államokra.

— Angliával — mondotta — jóviszonyban élünk, mert mindkét államot a régi barátság szálai fűzik egymáshoz. Az ellentéték kedvező és békés elintézését

nyertek. Mussolini a szovjetről elmondotta, hogy a

viszony normálisnak minősíthető.

A kereskedelmi forgalom ugyan a két állam között nem eléggé intenzív, tekintve, hogy

a szovjet különös előszeretettel vá-

sárol hitelbe. Németországgal a viszony egyelőre csak szívélyes,

de már eddig is kedvezőbb lehetett volna, ha

bizonyos illetéktelen körök bele nem szóltak volna Olaszország belpolitikai életébe.

A hosszu ismertetés után a Duce Franciaországra tért át, mint olyan kérdésre, amelynek viszonya egyelőre

még mindig nem a legmelegebb Olaszországgal.

Elsősorban rámutatott arra, hogy Itália viszonya Franciaországgal mozgalmas eseményeken ment keresztül, amelyek minden esetben veszélyeztették a helyzetet. Ezeknek a mozgalmaknak a magyarázata különösen a Versaillesi szerződésben keresendő.

A francia kormány rossz szemmel nézte a szövetséges Olaszország követeléseit.

A kisantant hivatása

— A kisantant — mondotta Mussolini — kizárólag csak a békeszerződések megvédésére alakult. A szövetségbe tömörült államoknak más érdekazonosságuk tehát ezenkívül nincsen.

Jugoszlávia ellen

— Jugoszláviával barátságos együttműködési és döntőbírósi szerződés áll fenn. 1924 óta azonban a két szomszédállam között nem állhat fenn közömbös viszony, mert

Olaszország és Jugoszlávia között vagy barátság, vagy ellenségeskedés lehet csak.

Az 1924. évi szerződést 1925-ben a nettunói egyezményvel egészítettük ki, amely három éve vár a ratifikálásra.

— Olaszország nem ártja be magát — mondotta Mussolini — idegenek parlamenti viszonyainak fordulataiba, de külpolitikáját sem teheti függővé ezektől. Jugoszlávia széles köreiben harcias hurokat pengetnek Olaszország ellen. Még politikailag felelős személyek részéről is harcias kijelentések hangzottak el. Leg-

utóbb egy miniszterviselt horváth képviselő hangoztatta, hogy

harc után Velencében fogják a fegyverszüneti megállapodást aláírni. A nagyzási hóborttól sugalmazott kijelentések nevetségesek és gyerekesek.

Mussolini beszédje végeztével óvatos magatartást ajánlott a jugoszláv politikának. Ezután

Magyarországról beszélt

a Duce. Elmondotta, hogy Tisza István nem akarta a háborút, de a legsúlyosabb veszteséget mégis Magyarország szenvedte. Olaszország és Magyarország között barátságos viszony alakult ki.

Olaszország érvényesítette befolyását a katonai ellenőrzés megszüntetésénél, a szentgotthárdi incidens ügyében és az optánsperben. Magyarország — mondotta Mussolini — számíthat Itália barátságára.

A békeszerződések mumiasodása

Ezután általában a békeszerződések-ről beszélt Mussolini és a következőket mondotta:

— A békeszerződések azért örökéletűek, mert mumiasodást vonnak magukkal. A súlyosabb bonyodalmaknak idejekorán elejét lehet venni

A fascista kormány teljesen pacifista, de számba veszi az ellenkező lehetőségeket is, miert is kellőképpen felkészült a hátrvédelmekre, létének és jövőjének megvédésére.

A Népszövetségről

beszélve elmondotta, hogy nem tulajdonít neki misztikus felsőbbiséget, de tagadhatatlanul sok jótéteményt adhatna az emberiségnek. Végeztül a Duce a fascista Olaszország pacifista magatartását és külpolitikáját hangoztatta.

Mussolini beszéde egy és háromnegyed órát vett igénybe, mi alatt a parlament lelkesen helyeselt neki. A beszéd után a parlament elfogadta a külügyminisztérium költségvetését.

Szakitás készül Litvánia és Lengyelország között

(Páris, június 6.) A Petit Parisien szerint Zaleski a Népszövetség tanácsátó! kívánja, hogy fejezze ki rosszallását a litván kormányral szemben és követelje azon határozat feloldását, amelylyel a litván nemzetgyűlés Vilnát nyilvánította Litvánia fővárosának. Amennyiben a tanács erre nem hajlandó, Lengyelország megszakít minden viszonyt Litvániával.

(Genf, június 6.) Waldemaras Litvánia külügyminisztere tegnap Párisba utazott, ahol a francia külügyminiszteri látogatja meg. A litván külügyminiszter a lengyel-litván konfliktus ügyében tárgyal Brindnál s azt szeretné elérni, hogy a francia kormány Paul Boncour-nak a népszövetségi állandó delegátusnak újabb utasításokat adjon.

Teljes erővel folyik a harc a kolozsvári New-York bérletéért

(Cluj-Kolozsvár, június 6. A Mai Világ tudósítójától.) Lapunk hasábjain többször beszámoltunk arról a harerről, amely a kolozsvári Newyork-szálló körül zajlik le évek óta. Elena Pop Rosetti asszony, aki mint ismeretes, azt hangoztatja, hogy társbérelője volt a szállodának, jelenleg az ország különböző városait utazza, ahol a tanukat hallgatja ki igazának bizonyítására.

Ugyanakkor ellenfele, Stelian Bolinteanu, a szálloda jelenlegi bérelője, Burileanu, a Banca Naționala kormányzójának közeli rokona, szintén teljes apparátussal gyűjti az adatokat, amelyekkel az alábbiakat akarja igazolni a kolozsvári törvényszék előtt:

— Elena Pop Rosetti asszony — mondja Bolinteanu írásban összefoglalt védekezése — soha sem volt társbérelője a Newyork-szállodának, hanem mint rendes alkalmazott szerepelt az üzletnél. Annak idején azért került állásból ki, mert munkakörét nem látta el rendesen.

— Rosszindulatu állítás tehát Rosetti asszony részéről, — mondja Bolinteanu — hogy havi fizetéses alkalmazottnál több lett volna a szállodánál. Ami pedig Rosetti asszony közokirathamisítás címén tett feljelentését illeti, azért, mert állítólag szerződését meghamisítottuk volna, megjegyezni kívánjuk, hogy a vád a vizsgálóbíró előtt valótlannak bizonyult. A kolozsvári törvényszék III. kabinetjének vizsgálóbírója ugyanis vádiratot készített, amelyben szerepel dr. Kernbach hitesszakértő véleménye is, amelyben beigazolást nyert az okirathamisítás alaptalansága. A vád miatt egyébként hamis vád címén bünyádi eljárás folyik Rosetti asszony ellen. A Rosettiné asszony által eddig bejelentett tanúk semmit sem tudtak még igazolni a vádakból.

Igy hangzik Bolinteanu védekezése, amelyet a közeli napokban megtartandó tárgyaláson akar felhasználni Rosetti asszony ellen.

Esőzések, felhőszakadások országszerte

(Cluj-Kolozsvár, június 6. Saj tud.) Az ország minden részéből hatalmas esőzéseket és felhőszakadásokat jelentenek. A tegnapi esti és kora éjszakai órákban Kolozsváron is záporosó szakadt, amely felduzzasztotta a vizeket. A környéken hatalmasan megáradtak a patakok.

Az eső különösen Besszarábiában kezd katasztrófálissá válni. Tegnap Ismail-

ban néhány órán át tartó felhőszakás volt, amely a déli órákban egészen szokatlan mértéket öltött. A kutak kiáradtak, a vizek elöntötték a házakat. A vésések teljesen tönkrementek.

Vulcanesti vidékén több ember, akiket a mezőn ért a felhőszakadás, elpusztult.

Kolozsvár állandó választmánya elhatározta a városi üzemek kommercializálását

(Cluj-Kolozsvár, június 6. A kolozsvári városi üzemek ügyében újabb fordulat állott elő, melynek döntő befolyása lesz Kolozsvár város szűkös anyagi helyzetére. Hosszu hónapokon át tartó tárgyalások után a kolozsvári városi tanács állandó bizottságának sikerült megegyezést létesíteni

a városi üzemek kommercialis alapokon való átszervezése ügyében.

Az üzemek átszervezésére még az elmúlt évben készültek el a tervek, számszerűen keltő, melyeknek készítői dr. Kertész Jenő és dr. Lucian Sándor városi tanácsosok voltak.

A két tervezet lényegében megegyezett egymással, csak a kivitelük módjában volt némi eltérés.

Az állandó választmány tegnap esti tanácsülésén elhatározta, hogy az üzemeket az elkészült tervek alapján

kommercializálják és dr. Simon pénzügyi tanácsos elnökletével

bizottságot delegáltak az átszervezés módjainak végrehajtására.

A bizottság tagjai: dr. Kertész Jenő a jogügyi osztály vezetője és dr. Lucian Sándor a technikai ügyosztály vezetője.

Dr. Simon szombatra összehívta ezenkívül a városi törvényhatósági bizottság technikai bizottságát, melyet dr. Ciorannal, a Banca Naționala cégjegyzőjével és Martologuval, az Industria Sârmei cégjegyzőjével is kibővítették, hogy megtárgyalják azokat a lehetőségeket, amelyek a kolozsvári városi üzemeket jövedelmezőbbé tehetik. Az állandó választmány ezzel a határozatával megszüntette azt a feszültséget, mely e kérdésből kifolyólag hónapok óta észlelhető volt a tanács egyes tagjai között.

Megalakult Bukarestben

a szociáldemokrata párt magyar tagozata

(Cluj-Kolozsvár, június 6.) Bukarestben tízezerrel vannak a magyar munkások, akiknek máig nem volt meg a lehetőségük, — ezirányu szervezet hiányában, — hogy az őket érintő kérdésekkel foglalkozhassanak s hiányzott az a szerv is, amely Bukarest magyar munkásait úgy politikai, mint kulturális téren összefogja. Ennek az állapotnak vetettek véget a bukaresti magyar munkások azzal, hogy

június 3-án megalakították politikai párt szervezetüket.

Az alakuló gyűlés lefolyásáról a következő tudósításban számolunk be:

A szociáldemokrata párt felhívására nagyszámu magyar munkás és munkásnő gyűlt össze június hó 3-án a Str. Sft. Jonică 10 sz. alatt levő munkásszervezetek helyiségében, ahol a szociáldemokrata párt nevében Stroia György a ruházati, textil és bőripari munkások országos szövetségének bukaresti központi titkára ösmertette az összehívás célját. Beszédében kiemelte azt, hogy a Bukarestben élő magyar munkásság aktív részt kell vegyen az ország politikai életében. Részle-

tezte a megalakítandó párt szervezet első teendőit, melyek között a napi politikai kérdésekben való részvételen kívül tudományos és szórakoztató előadások megszervezése is a cél.

Éliás Ferenc az egybegyűlteket nevében kijelentette, hogy régi vágya valósul meg ezzel a bukaresti magyar munkásságnak és hiszi, hogy nem fog akadni magyar munkás aki nem támogatná ezen akciót.

Több felszólalás után a gyűlés egyhangulag kimondotta

a bukaresti magyar szociáldemokrata párt szervezet megalakulását.

Éliás Ferenc elnök, Nyerges Ákos titkár, Karácsonyi Emil pénztáros, Pál Ilus, Szócs Árpád, Debreci Géza és Szilágyi József vezetőségi tagok, Heincz Teréz, Lehner Lajos és Kerekes Ferenc ellenőrök lettek.

Elhatározta, hogy több bukarestiben élő magyar író és orvost felkeresnek előadások megtartására.

A párt szervezet helyisége Bucaresti, I. Str. Sft. Jonică 10. sz. I. emelet van.

MOZIVILÁG

„Ugorkaszegon“ a Riviérán

A Riviérán kisütött a nap és ömlő sugaraival bearanyozta a földet. A verőfény csillogva szikrázott az ormos házfedelek ezüstös burkolatán. Nizza, Mentone, Montecarlo fényesrepuolt makadámútjain. virágpompával szegélyezett alléin divatos tömeg hullámzott és a tiszta lég Xenofobikus rezgéssel adta vissza a szeszizáló tömegek hangulatát.

Ebben a modern millióban született meg az a pompás film, amelynek a címe: Montecarlo pusztulása. Megelevenedik a filmen keresztül a Nyugat lüktető élete, a szabályozatlan indulatok és kiélések házajában, Montecarloban. A rendező vaskezéssel rántja le a leplet a gyönyörteli riviériai éjszakákról, Montecarlo bacchanaliáiról, amelyekben Cupidó aratja éjszakánként megdönthetetlen diadalát.

Ott, ahol a guruló aranyból „sárga csikó”, a rulettasztalról pedig erotikus szerelem lesz, ott játszik a film. Montecarlo végnapjai, a meztelenségi kultusz, a jazz és a hisztériás mondanizmussal egyidőben odajutott, hogy végnapjait kezdtek emlegetni. Az európai nagytőke, megrokkant harcosai, a világháboru okozta összeroppanás kataklizmájából ideig-óráig kilábalva áldozatokat hoztak és injekciókkal verték bele az életet nyári vakációjuk legdusabb emlékekkel és boldog kalandokkal teli városába: Montecarloba.

A „Montecarlo pusztulása”, amelyet most készit vetíteni a Select-mozgó, érdekes és időszerű, mert Montecarloban csak most, az „ugorkaszegon” beálltával indul meg teljes intenzivitással a rulettasztal, a kikötőkben és változatos fürdőhelyeken pedig a nyári napsugárban virul a „nemzetközi szerelem” és a nagyvilági élet.

Szociálista elnököt választott a württembergi tartománygyűlés

(Stuttgart, június 6.) A württembergi tartománygyűlés ülését tegnapra összehívták. A tartománygyűlés szociálista elnököt, német nemzetipárti és néprárti alelnököket választott.

A nemzetközi sajtókongresszus

(Köln, június 6.) A Pressa sajtókiállítás keretében ma nyílt meg George Bourdon elnöke alatt a Federation Internationale de la Presse kongresszusa. A megnyitási ünnepélyes alkalmából a német kormány képviselője és dr. Adenauer Köln polgármestere üdvözlő beszédeket mondtak, melyekben rámutattak arra, hogy a sajtónak a népek közötti békét és megéjtést kell ápolnia.

* Ami Ford autóban, azok vagyunk mikoltában. Hegedűskoltásbolt Oradea Nagyvárad.

Az ország egyetlen igazi hétfői lapja!

Ne tévesszék meg gyenge kísérletek, amelyeket hétfői lap címén szombaton nyomtatnak, régi hírekkel.

Az Erdélyi Hétfői Hirlap minden sora a legfrissebb vasárnapi politikai, gazdasági és sporteseményekről számol be, részletes, bő tudósításokban.

8 oldal 5 lej.

Mindenütt kapható.

